27.5.2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi veronkantolain sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta, HE 39/2025 vp

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa verojaostoon saapuneiden lausuntojen johdosta.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksessä ehdotettuja muutoksia on verojaostolle annetuissa lausunnoissa pääasiassa pidetty kannatettavina. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan annetuissa lausunnossa on pääosin tuotu esiin sellaisia seikkoja, joita esitettiin jo esityksen valmistelun yhteydessä lausuntokierroksella annetuissa lausunnoissa. Hallituksen esityksen lausuntokierroksella esitetty palaute on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon eduskunnalle annetussa lopullisessa hallituksen esityksessä. Lausuntokierroksella esitettyjä huomioita on myös kommentoitu hallituksen esityksen perustelujen lausuntopalautetta koskevassa jaksossa. Valtiovarainministeriö viittaa näiltä osin hallituksen esityksen perusteluissa esitettyyn, mutta tarkastelee esitettyjä huomioita tietyiltä osin jäljempänä.

Maksulle laskettava hyvityskorko

Suomen Taloushallintoliitto ry ja *Elinkeinoelämän keskusliitto ry* ehdottivat lausunnoissaan euromääräistä rajaa niin hyvitettäville kuin veloitettaville koroille. *Finanssiala ry* puolestaan katsoi, että hyvityskorko on lähtökohtaisesti säilytettävä tai, että hyvityskoron maksamiselle voitaisiin asettaa euromääräinen raja, esimerkiksi viisi euroa.

Valtiovarainministeriö toteaa, että pienten viivästyskorkojen määräämättä jättäminen heikentäisi eräpäivän merkitystä ja verojen maksamista ajallaan. Tällainen muutos voisi antaa verovelvollisille viestin siitä, että verojen maksaminen ajallaan ei ole tärkeää. Lisäksi ehdotus alarajoista hyvityskorkojen ja viivästyskorkojen maksamiselle ja siten reaaliaikaisen koronlaskennan muuttamisesta olisi vastoin Verohallinnon tietojärjestelmän toimintalogiikkaa. Muutos edellyttäisi sitä, että Verohallinnon tietojärjestelmässä toteutettaisiin muutoksia, jotka olisivat hankalasti toteutettavissa.

Yhteenvedon lähettäminen postitse

Suomen Yrittäjät ry, Suomen Taloushallintoliitto ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry katsoivat lausunnoissaan, että mahdollisuus pyytää yhteenvedon lähettämistä

postitse tulisi säilyttää poikkeustilanteissa. Suomen Yrittäjät katsoo lisäksi, että veronkantolain 70 §:n 4 momentti, jossa säädetään mahdollisuudesta muodostaa yhteenveto harvemmin kuin kerran kuukaudessa, tulisi kumota.

Ehdotus luopua mahdollisuudesta pyytää yhteenvetoa postitse koskee sellaisia verovelvollisia, jotka ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä. Sähköisen tiedoksiannon piirissä ovat ensinnäkin yhteisöt, yhtymät ja yhteisetuudet. Luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekistereihin kuuluvat yksityiset elinkeinonharjoittajat ja maataloudenharjoittajat ovat sähköisen tiedoksiannon piirissä samoin kuin ne luonnolliset henkilöt, jotka ovat antaneet suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon. Muille luonnollisille henkilöille ja kuolinpesille yhteenveto toimitetaan postitse. Lisäksi yhteenveto toimitetaan postitse luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Vain vähäistä liiketoimintaa harjoittavien tai vain satunnaisesti palkkoja maksavien luonnollisten henkilöiden tai kuolinpesien ei tarvitse ilmoittautua arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai työnantajarekisteriin. Nämä luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät jäävät myös yhteenvedon sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, jos he eivät ole vapaaehtoisesti hakeutuneet edellä mainittuihin rekistereihin tai jos he eivät ole antaneet suostumusta sähköiseen tiedoksiantoon. Vähäistä laajamuotoisemman elinkeinotoiminnan harjoittamisen puolestaan voidaan nyky-yhteiskunnassa olettaa edellyttävän käytännössä jonkinasteisten digitaitojen hallitsemista. Sama koskee tilanteita, joissa elinkeinotoimintaa on ryhdytty harjoittamaan yhtiömuodossa. Ehdotusta luopua mahdollisuudesta saada yhteenveto postitse pyynnöstä ei siten voida pitää kohtuuttomana niiden elinkeinonharjoittajien osalta, jotka ovat voimassa olevan veronkantolain 71 §:n nojalla sähköisen tiedoksiannon piirissä, kun otetaan huomioon, että yhteenveto on saatavilla vaivattomasti Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa OmaVerossa.

Valtiovarainministeriö toteaa, että mahdollisuutta pyytää yhteenveto postitse ei ole tarkoituksenmukaista kytkeä myöskään poikkeuksellisten tilanteiden käsillä oloon. Yhteenveto kuukausittain muodostettavana asiakirjana ei mahdollista verovelvolliskohtaista arviointia poikkeuksellisten syiden olemassaolosta. Poikkeuksellisuuden arviointi jäisi siten verovelvollisen oman ilmoituksen varaan, mikä ei käytännössä eroaisi nykytilasta, jossa verovelvollinen voi saada pyynnöstä yhteenvedon postitse. Esityksen tavoitteet sähköisen asioinnin edistämisestä ja Verohallinnolle aiheutuvien postituskustannusten vähentämisestä jäisivät tällöin toteutumatta.

Yhteenvetoa ei nykytilassa muodosteta veronkantolain 70 §:n 4 momentin nojalla niiltä kuukausilta, joilta verovelvollisella ei ole ollut yhteenvetoon merkittäviä tapahtumia. Hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, että Verohallinnon tarkoituksena on kehittää OmaVeroa siten, että verojen maksutilanne ilmenisi palvelusta nykyistä selkeämmällä tavalla. Suunnitelmana on myös tarjota kirjanpidon tueksi

OmaVerosta tulostettava dokumentti, josta on todennettavissa se, ettei kuukauden aikana ole ollut tapahtumia.

Kantomenettelyssä tapahtuneen virheen korjaaminen

Oikeusministeriö toteaa lausunnossaan, että esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi perusteluissa todetulla tavalla siitä, että verovelvollisen vaatimuksesta virhe korjattaisiin aina. Esityksessä ei ole myöskään perusteltu, miksei asiasta nähdä tarpeelliseksi säätää. Oikeusministeriö kehottaa verojaostoa vielä arvioimaan tältä osin säännöksen yleislainsäädännön mukaisuutta. Oikeusministeriö tulkitsee tarkoituksen olleen ilmeisesti ehdottaa säädettäväksi asiasta siten, että Verohallinto voisi jättää itse havaitsemansa virheen korjaamatta jossain määrin hallintolakia lievemmin perustein, kun taas verovelvollisen havaitessa virheen noudatettaisiin hallintolain asiaa koskevaa sääntelyä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että kantomenettelyssä tapahtuneen virheen korjaamisesta säädetään veronkantolain 72 §:ssä. Pykälän 1 momentissa on ilmaistu virheen korjaamisessa noudatettava pääsääntö. Jos asiaa ei ole ratkaistu valitukseen annetulla päätöksellä eikä 34 §:stä muuta johdu, Verohallinto korjaa kantomenettelyssä tapahtuneen virheen omasta aloitteestaan taikka verovelvollisen tai verosta vastuussa olevan vaatimuksesta viipymättä virheen havaitsemisen jälkeen. Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta muutosta. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa puolestaan säädetään poikkeuksesta 1 momentin mukaiseen pääsääntöön vähäisten virheiden korjaamisen osalta. Nyt käsillä olevassa esityksessä ehdotetaan, että 3 momentin sanamuotoa tarkennettaisiin.

Valtiovarainministeriö toteaa, että ehdotettua 72 §:n 3 momenttia on tulkittava kokonaisuutena pykälän 1 momentin pääsäännön kanssa. Ehdotettua 3 momenttia sovellettaisiin ainoastaan silloin, kun Verohallinto olisi korjaamassa virhettä omasta aloitteestaan. Kun verovelvollinen vaatii virheen korjaamista, sovellettaisiin 72 §:n 1 momentin pääsääntöä. Valtiovarainministeriö katsoo, että verovelvollisen vaatimuksesta tapahtuvasta virheen korjaamisesta on säädetty asianmukaisesti voimassa olevan 72 §:n 1 momentissa. Mainittu säännös on veronkantomenettelyssä noudatettava erityissäännös, jota noudatetaan ensisijaisesti hallintolain virheen korjaamista koskeviin yleissäännöksiin nähden. Valtiovarainministeriöllä ei ole käsitystä siitä, miksi oikeusministeriö ei ole lausunnossaan ottanut huomioon 1 momentin pääsäännön soveltumista kantomenettelyn virheen korjaamiseen.

Valtiovarainministeriö toteaa lisäksi, että esityksen tarkoituksena ei ole ollut muuttaa 72 §:n 1 momentissa säädettyä virheen korjaamista koskevaa menettelyä siinä tilanteessa, kun verovelvollinen vaatii virheen korjaamista. Tarkoituksena ei siten ole ollut myöskään säätää erikseen siitä, että verovelvollisen vaatimuksesta virhe korjattaisiin aina. Veronkantomenettelyssä on nimittäin esiintynyt tilanteita, joissa verovelvollinen on katsonut, että esimerkiksi hallinto-oikeuden päätöksen edellyttämiä toimenpiteitä, kuten taannehtivia maksujen ja palautusten käyttöjen korjaamisia, ei ole tarpeen tehdä.

Muita lausunnoissa esitettyjä huomioita

Verohallinto on esittänyt lausunnossaan, että kantotoimenpiteiden oikean käsittelyn varmistamiseksi ehdotettujen lainsäädäntömuutosten voimaantuloajankohdaksi vahvistettaisiin 15.11.2025. Valtiovarainministeriö pitää Verohallinnon ehdottamaa voimaantuloajankohtaa perusteltuna.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry on esittänyt lausunnossaan huomioita arvonlisäveron palautuskäsittelystä ja sen kestosta. Valtiovarainministeriö toteaa, että arvonlisäveron palautuksia koskeva valvonta ei ole osa veronkantomenettelyä, vaan arvonlisäverotusta koskevaa menettelyä. Nyt käsillä olevassa esityksessä ei ehdoteta muutoksia arvonlisäverotusta koskevaan menettelyyn. Valvontatoimen kohteeksi valikoitunut arvonlisäveron palautus palautetaan siinä vaiheessa, kun valvontatoimi on päättynyt ja palautettavan määrän oikeellisuus on selvitetty. Tältä osin esityksessä ei ehdoteta muutoksia. Sen sijaan palautuksen käyttöhetkeä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että valvontatoimen kohteena olevat oma-aloitteisen veron palautukset olisivat palautettavissa verovelvolliselle ja käytettävissä verovelvollisen verojen suoritukseksi samaan aikaan eli valvontatoimen päättymisen jälkeen.

Yhteenveto

Valtiovarainministeriö katsoo, että verojaostolle annetuista lausunnoista ei aiheudu muutostarpeita esityksen lakiehdotuksiin.

Neuvotteleva virkamies Pertti Nieminen